



REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE RS JANEZA JANŠE ZA RTV SLOVENIJA OB 3. OBLETNICI VSTOPA REPUBLIKE SLOVENIJE V EVROPSKO UNIJO

Ljubljana, 1. maj 2007

SANDRA BRANKOVIČ BRECL: Gospod predsednik, tri leta je minilo od vstopa Slovenije v Evropsko unijo. Kako bi ocenili položaj Slovenije v tem obdobju?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Slovenija je članstvo v Evropski uniji dobro izkoristila. To kažejo dobri makroekonomski oziroma gospodarski rezultati in tudi sicer socialni položaj v državi. Po drugi strani pa to dokazuje tudi ugled Slovenije v novi družini, se pravi, Evropski uniji - še posebej, ker je v tem času Slovenija dosegla dva pomembna, vidna, konkretna premika. Eden je članstvo v Evropski monetarni uniji oziroma gladek prevzem evra. Vsi priznavajo, da je Slovenija prevzem evra naredila praktično bolje kot večina tistih starih držav članic, ki so evro prevzele v prvem valu. Po drugi pa je posebno priznanje Sloveniji, v tem času, ponudba, da kot prva nova članica predseduje Evropski uniji, kar se bo zgodilo v prvi polovici naslednjega leta.

Vendar pa je verjetno ključni dejavnik, po katerem lahko ali pa moramo ocenjevati uspešnost Slovenije v Evropski uniji vprašanje: »Ali je ta korak vplival na to, da lažje zagotavljamo čim širšo blaginjo državljanom in državljanke?« In odgovor je: »Da«. Ni niti enega negativnega kazalca, ki bi kazal na to, da se je na katerem koli področju stanje v Sloveniji po vstopu v Evropsko unijo bistveno poslabšalo. Nasprotno. In to kažejo tudi odgovori na vprašanje, ki jih občasno postavljajo ljudem oziroma državljanom in državljanke - »Ali bi ponovili glasovanje na referendumu za članstvo v Evropski uniji?«. Rezultati so podobno visoki, kot so bili na samem referendumu, kar kaže tudi na neko splošno zadovoljstvo javnosti s tem korakom in položajem Slovenije v novi družini.

SANDRA BRANKOVIČ BRECL: Vendar se po nekaterih podatkih povečuje brezposelnost tistih z visoko in višjo izobrazbo. Ali gre Slovenija v to smer, da postane družba znanja?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Splošna stopnja brezposelnosti v Sloveniji po metodi Mednarodne organizacije za delo je 6%. To je precej pod povprečjem Evropske unije in daleč najnižje v času od osamosvojitve naprej. Res pa je, da so določeni problemi s t.i. strukturno brezposelnostjo. V tem trenutku slovenska podjetja množično iščejo strojne inženirje, inženirje računalništva in druge poklice tehnično-naravoslovnih znanosti. Po drugi strani pa je - zaradi nesorazmerja pri vpisih na visokošolske študije v preteklih desetih letih - višek določenih družboslovnih profilov, ki so se izobraževali, ne da bi se upoštevalo realne potrebe, ki so bile takrat in ki so danes. Se pravi, ne gre kar za neko brezposelnost kar tako. Gre za posledico napačne visokošolske politike v času vladavine Liberalne demokracije.

SANDRA BRANKOVIČ BRECL: Kljub gospodarski rasti nekateri opozarjajo, da se je socialni položaj recimo najrevnejših slojev poslabšal?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zdaj, nekateri opozarjajo na marsikaj. Tisto, kar je pomembno za vodenje strateških politik, so podatki, konkretni rezultati oziroma konkretni podatki pristojnih institucij, ki kažejo na neke splošne trende. Seveda se je treba ukvarjati tudi z posamični primeri. Še posebej je treba krepiti občutek

solidarnosti in tudi konkretna dejanja solidarnosti, kjer se pomaga tistim, ki si sami ne zmorejo. Po drugi strani pa se ta problem lahko rešuje učinkovito predvsem na splošnem nivoju. Z večjo gospodarsko rastjo lahko zagotavljamo večjo blaginjo. Edino večja gospodarska rast je realna podlaga, vse ostalo je umetno povečevanje neke »uravnilovke«, ki na koncu naredi vse revne. Podatki kažejo, da se število tistih, ki živijo pod pragom revščine v Sloveniji, od vstopa Slovenije v Evropsko unijo zmanjšuje in da je delež teh v Sloveniji bistveno nižji kot pa je povprečje v Evropski uniji. Kar pomeni, da ta sprememba ni povzročila večjega razslojevanja, ampak je nasprotno omogočila, da se krepi srednji razred.

SANDRA BRANKOVIČ BRECL: Do tega obdobja je bila glavna prioriteta Slovenije vstop v zvezo NATO in pa v Evropsko unijo ter v okviru tega še prevzem evra. Kaj bi pa sedaj lahko bil ta skupni cilj Slovenije v prihodnje?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ključni najpomembnejši in daleč najbolj zavezujoč skupni cilj je, da te nove možnosti - ki so nastale in ki jih nobena generacija Slovencev pred nami nikoli imela - čim bolje izkoristimo. Kočno smo gospodarji na svoji zemlji. Končno živimo v nekem mednarodnem okolju, ki je prijazno do nas. Končno se merimo s tistimi, ki so enako ali pa bolj razviti. Končno lahko prevzemamo tuje pozitivne prakse. Končno bomo - vsaj do leta 2013 - v Slovenijo iz evropskih skladov dobili neto sredstva. Doslej je Slovenija vedno samo plačevala drugim, stoletja. To so zelo ugodne razmere. Razmere kakršne so številnim primerljivim evropskim državam v prejšnjih desetletjih omogočile, da so doživele neko zlato dobo razcveta. Zdaj je na nas, da tudi mi to izkoristimo. Doslej nikoli v zgodovini takšne priložnosti nismo imeli. Zdaj obstaja in če kaj, je treba združiti sile, zato da te priložnosti izkoristimo.

Zaenkrat je Slovenija na dobri poti. V lanskem letu smo se močno približali cilju, ki je postavljen v Strategiji razvoja Slovenije - da se razvijemo za tri odstotne točke hitreje, kot je povprečje v Evropski uniji. Danes Slovenija dosega skoraj 84 % razvitosti Evropske unije. Naredili smo pomembne korake pri temu približevanju v zadnjih letih in verjetno bodo podatki pokazali, da smo v lanskem letu dosegli 20.000 evrov na prebivalca po kupni moči, kar je toliko, kot ustvarijo, recimo petkrat večje države, s katerimi smo nekoč živeli skupaj na ozemlju bivše Jugoslavije. Dva milijona Slovencev ustvari danes toliko kot deset milijonov prebivalcev neke države, ki je bila včasih generator vsega, kar se je dogajalo v nekdanji Jugoslaviji. In to je neka primerjava, ki veliko pove tudi o pravilnosti naše odločitve leta 1991, ko smo se odločili za samostojnost, pa tudi veliko o pravilnosti naše odločitve, ko smo se odločili za vstop v Evropsko unijo.

ROK ZUPANČIČ: Ali glede na vaše besede menite, da obstaja nacionalni konsenz v Sloveniji glede skupnih ciljev, ki jih moramo izpolniti v bodočnosti? Pri tem mislim predvsem na strankarski ravni, med levico in desnico?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz mislim, da je razločevanje med tem, kaj so nacionalni oziroma državni cilji in tem kaj so politični cilji, premajhno. To razlikovanje, v pozitivnem smislu, je obstajalo v času osamosvojitve, ko je bila Slovenija dokaj enotna. To razlikovanje je obstajalo tudi v času priprav na vstopa v Evropsko zvezo in v NATO, ko je takratna opozicija - to smo bili mi - konstruktivno sodelovala in podpisala oba dogovora o skupnem sodelovanju za te nacionalne oziroma državniške cilje. Danes je okrog tega nekaj oklevanja. Vendar pa mislim, da večinski pozitivni vzdrževalni potencial obstaja, da se bo odrazil tudi v podpisu sporazuma o skupnem sodelovanju v času predsedovanja Evropski uniji, s katerimi želimo izkoristiti vse potenciale, ki obstajajo v slovenskem prostoru. Vse dobre ideje - ne samo tiste, ki so v koaliciji. Dobre ideje tudi v opoziciji - izven teh sfer. Tako da imamo zdaj neko realno podlago, na kateri lahko gradimo. Bo pa potrebno, res morda, na nekaterih točkah preseči to enačenje nacionalnih ciljev z nekimi dnevno-političnimi prioritetami, po katerih je za opozicijo vse tisto, kar je slabo, dobro. Zrele države se od nezrele ločijo ravno po tem, da so kljub višjim silam, sposobne sodelovati na temah nacionalnega pomena - kar v nobenem smislu ne zanika političnih razlik, zdravega tekmovanja, programov in menjavo oblasti.